

In Nederweert staat op twee plaatsen apparatuur om onder meer fijnstof afkomstig van veebedrijven te meten.

De provincie heeft de Universiteit van Utrecht opdracht gegeven het onderzoek uit te voeren. Het onderzoek naar de uitstoot van de veehouderij krijgt nog een vervolg in Horst aan de Maas en Venray.

Onderzoekster Inge Wouters geeft uitleg over de fijnstofmeetapparatuur in Nederweert. FOTO RENÉ CORTEN

‘We weten nog veel niet over fijnstof’

DOOR JAN HENSELS

NEDERWEERT/VENRAY

Het ergste is al datgene wat je niet ziet.” Een Nederweertse buurtbewoner uit zijn bezorgdheid over de mogelijke gezondheidsproblemen door wat er aan uitstoot in de lucht komt in de buurt van veebedrijven. Deze bewoner van het buitengebied ondervindt zo nu en dan hinder van stank van veebedrijven en geluidsoverlast van de ventilatoren in de stallen. Wat hem echter het meest bezighoudt, is het mogelijke effect van al datgene wat er uit de kippen- en

varkensbedrijven komt en met het blote oog niet zichtbaar is. Mede vanwege die bezorgdheid zei hij meteen ja toen de provincie bij hem aanklopte met de vraag of er bij zijn woning twee maanden lang meetapparatuur mocht staan om fijnstof en zogeheten endotoxines uit de veehouderij te meten. Endotoxines zijn resten van dode bacteriën uit stallen, in dit geval met name uit kippen- en varkensstallen. „Zet je wel mijn naam niet in de krant. De onderzoeken liggen gevoelig bij sommige boeren.” Eerdere onderzoeken, zoals van het Rijksinstituut voor Volksgezond-

heid en Milieu (RIVM) legden een relatie tussen veehouderij en de gezondheid van omwonenden. Wonen in een gebied met veel veebedrijven werd in verband gebracht met verminderde longfunctie en meer longontstekingen. Het IRAS, onderdeel van de Universiteit van Utrecht, voert momenteel het nieuwe onderzoek uit, in opdracht van de provincie. Het twee maanden durende onderzoek in Nederweert krijgt in de winter nog een vervolg om beter inzicht te krijgen in de invloed van de seizoenen. Een iets beperkter onderzoek, waarbij de focus op de endotoxines ligt, start

in november in Venray en Horst aan de Maas. Ook twee gemeenten met relatief veel intensieve veehouderij. Volgens gedeputeerde Daan Prevoo meldden die gemeenten zich spontaan om aan te haken aan het onderzoek toen zij hoorden van de metingen in Nederweert. De onderzoekers verwachten dat de aanvullende gegevens een completer beeld opleveren. De provincie hoopt dat het nieuwe onderzoek meer duidelijkheid verschaft over welke maatregelen bij de agrarische bedrijven de gezondheidsrisico's voor omwonenden terug kunnen dringen. „Je moet wel weten aan welke knoppen je kunt draaien”, zegt Prevoo.

Kinderschoenen

De kennis en het onderzoek naar wat nu precies van de uitstoot uit de veebedrijven van invloed is op de gezondheid staat nog in de kinderschoenen, erkent Inge Wouters, assistent professor milieuepidemiologie aan de Universiteit van Utrecht. Vooral over de invloed van ammoniak uit de veehouderij op de vorming van bepaalde vormen van fijnstof is volgens haar nog niet zoveel bekend. Het vorig jaar verschenen RIVM-rapport verwees daar wel al beknopt naar. „Het vermoeden bestaat dat uit ammoniak fijnstof kan ontstaan. Het zou dan gaan om hele kleine fijnstofdeeltjes die zich over grote afstanden kunnen verspreiden. We hopen dat dit onderzoek daar meer duidelijkheid over geeft.” Ook hoopt zij meer inzicht te krijgen

ACHTERGROND VEEHOUDERIJ

Het vermoeden bestaat dat uit ammoniak fijnstof kan ontstaan.

Inge Wouters, Universiteit van Utrecht

in de verspreiding van endotoxines en het aandeel van varkens- en kippenbedrijven daarin. Wouters trekt de kar van het onderzoek. Ze is blij dat de provincie er geld voor wil uittrekken. Het kost de provincie zeventigduizend euro. Eigenlijk liggen de kosten hoger, maar de universiteit stelt nog extra mankracht beschikbaar en het Issep, een Waals instituut voor milieu en gezondheid, stelt een deel van de apparatuur beschikbaar.

Trailer

Een deel van de geavanceerde meetapparatuur bevindt zich in een trailer. Daarbovenuit steekt een lange smalle buis om de windsnelheid en windrichting te meten. Op de trailer staan nog enkele kleine buizen waarmee verschillende soorten fijnstof worden verzameld. Daarnaast gebruikt de universiteit nog twee kleinere meetapparaten om een nog completer beeld te krijgen van de fijnstof en endotoxines. De filters die het opvangen worden automatisch vervangen. De meetapparatuur staat twee maanden bij de woning van de Nederweertenaar. Die plek is gekozen omdat rondom zijn huis meerdere veebedrijven liggen. Er staat ook apparatuur in de bebouwde kom zelf. De onderzoekers willen zo de verschillen in kaart brengen tussen een hoogbelaste en minder belaste plek.

Reageren?
jan.hensels@delimburger.nl